

Zvonek 7/8

ZÁŘÍ/ŘÍJEN 2007

ZPRAVODAJ WALDORFSKÝCH TŘÍD PŘI MŠ NERUDOVA A ZŠ HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Fantazie je mnohem důležitější než vědomosti.

Albert Einstein

Co se děje ve třídách mateřské školy?

Skřítkci

Je září a nový školní rok. Již čtvrtým rokem se otevřely dveře Skřítků a do nich vstoupilo 9 nových dětí. Také naše školka se proměnila z šedivého domečku na oranžové království. Během letních měsíců probíhala rekonstrukce celé budovy - vyměnily se okna, zvětšila se jídelna, udělala se nová terasa, budova se prozářila fasádou oranžově-žluté barvy. Nechyběla ani pomoc rodičů - malovalo se, přišivaly se závěsy, uklízely se bráčky....

S třetím zářijovým dnem přišly nové děti - Tereška a Klárka Březinovy; Vojtěšek Jančík; Kristýnka

Kadlecová;
Tomášek
Kačenka;
Teošek Kutý;
Eliášek Pravevský; Kubík Tobí;
Petruška Zákosťtecká.
Pro tyto děti nebylo jednoduché opustit maminky a vykročit na novou cestu. Uronilo se pár slz, ale postupně si děti zvykly na nové prostředí, tetu Janu, tetu Moniku, kamarády a zavedené rituály.

I když je zářijové počasí dost uplakané a zamračené, každý den s dětmi vítáme sluníčko a celou přírodu. Také jsme nezapomněli navštívit sedláka a mlynáře. Děti hledaly zrníčka v klásku, mlely mouku a připravují se na pečení prvního chleba. Od mlynáře vedla naše cesta do kovárně, kde jsme kovali podkovičky, zpívali písně o kováři... Tímto jsme si pěstovali odvahu a statečnost pro nadcházející boj s drakem. Povídali jsme si o králi podzimu Michaelovi a vyráběli dřevěné meče.

V říjnu zase na nás bude čekat zahradník Pavel a my se s ním podíváme na zahradu za ježkem. Budeme zpívat písničky o podzimu, naučíme se nová říkadla a prstové hry. Upečeme si brambory, nakrájíme křížaly, uvaříme si hrušková povidla...

Nové děti se seznámí s včelím voskem a panem Štětcem a jeho barvami. Čteme a budeme číst - O Červené Karkulce, O zlé koze, Proč maminka Adámka nechce, O myším ocásku, O tulákovi, Okousek, O Podzimníčkovi...

RITUÁLY Přivítání - „Dobry den“

Dobry den Slunce,
Dobry den Země,
Dobry den kameny, rostliny a stromy,
Dobry den zvířátka, ovečky a ptáci
co v povětří létáte,
Rybky, co ve vodě plavete a vlnky děláte,
Malé vlny, velké vlny.
Dobry den ty, dobry den já.
A kdo tady s námi není,
tomu pošlem pozdravení.
Dobry den, dobry den,
ať je krásný celý den.

SLOVO ÚVODEM

Milí přátelé,

léto rychle uběhlo a je tu opět podzim. Dny se krátí, noci naopak prodlužují, ubývá tepla. Všude kolem nás to přímo hýří nádhernými podzimními barvami - žlutou, červenou, oranžovou. A těch kaštanů, žaludů, ořechů, jablíček, brušek a jiných plodů....

Jedním z plodů práce skupinky nadšenců je i tento zpravodaj Zvonek, který se vám hlásí už čtvrtým dvojčíslem a opět pro každou rodinu v barevně tištěné podobě. Za to patří VELIKÝ, PŘEVĚLIKÝ DÍK p. Kadlecovi, tatínkovi Kristýnky ze Skřítků.

A co v tomto dvojčísle najdete?

Nejdříve se seznámíte s novými Skřítky a Broučky a zjistíte, co nového se přes prázdniny ve školce událo.

Pozadu nezůstanou ani waldorfské třídy 1. C a 2. C při ZŠ Hluboká nad Vltavou spolu se svými učitelkami M. Šťandovou a K. Kozlovou.

Co všechno podnikli členové W collegia pro vznik Základní waldorfské školy v Českých Budějovicích a s jakým výsledkem, se dočtete v článku R. Koniřové.

Čím jsou dětem přírodní materiály je tématem pravidelné rubriky PROC J. Gažiové a K. Dvořákové.

O chlebu, který není zdaleka jen potravinou, ale i o tajemství jeho přípravy, se dozvíte v článku plném praktických rad a osobních zkušeností.

A nakonec - co či koho oslavíme v září a čím ozdobíme roční stoleček? To vám přiblíží poslední článek Zvonku.

S přáním nádherného babího léta

Eva Jírovcová a Petra Klee

RITUÁLY Olejíček

Nastavíme ruce, dlaně,
Olejíček dáme na ně.
Máznu sem a máznu tobě,
dej si obě ruce k sobě.
Ruce, prsty, dlaně,
Olej patří na ně.
Šup sem, šup tam, roztíráme,
Ať v nich velkou sílu máme.
Naboru a zase dolů,
Hrají si dvě ruce spolu.
Nakonec se obejmou,
pěkně jemně, hladké jsou....
A voňavé...

Akce

12. 9. - Maruška Opekarová - O stříbrném cinkání a stříbrném zvonění.

12. 9. - třídní schůzka (19:00 hodin)

19. 9. - Přednáška Anežky Janátové (19:00 hodin)

Plavání pro předškoláky

25. 9. - šití panenek (20:00 hodin)

26. 9. - Michaelská slavnost (15:30 hodin) ve školní zahradě

Balet - středa od 9:30 hodin

Angličtina - čtvrtek od 9:30 - 10:15 hodin

17. 10. - třídní schůzka (19:30 hodin)

18. 10. - Bambini - „Zazpíváme si“ (25,- Kč)

Maruška Opekarová - O hruškových povídkách

Narozeniny

Kájík Robl	11. 9.	5 let
Madlenka Gažiová	11. 10.	6 let
Tomášek Kačenka	23. 10.	3 roky

Broučci

*L*éto bylo nádherné. Jen škoda, že toto období plné neobyčejných zážitků nemohu prožívat společně s Broučkou. Tento rok jsme se s tetou Alčou vypravily do Tunisu. Naše cestovatelská srdce byla plna očekávání a možná i s trochou obav jsme doletěly do Monastiru. Město Sousse nás přivítalo sluncem a pohostinností. Denně jsme s Alenkou vzpomínaly při sledování hrajících si děti na ty „naše“, jak by se v nádherně bílém písku vyrádily a užily si velmi pozvolného vstupu do moře. Naše zkušenosti byly více než pozitivní a při volbě kvalitních služeb je to ideální dovolená pro rodiny s dětmi.

Září - doba očekávání a návratů. A tak jsme opět pospolu obohaceni o nové Broučky. S Blankou Marešovou přišel i její bratr Hyneček, vážně a s přehledem sleduje okolní dění. Ihned se zapojil do všech činností. Zvykl si velmi dobře. Eliška Firmanovou nahradila sestřička Terežka. V jejích krásných tmavých očích uvidíte vše. Ráno kratičké smutek po mamince, který však rychle vystřídá radost ze hry a pohybu. Victorka Vápeníková již se školkou zkušenost má a tak přišla odhodlaně, zřejmě bez většího strachu. Ihned nám všem zapadla do srdíčka. Její srdečnost a pozitivita přináší radost a inspiraci. Během hry příběhne, obejmě mě a zase odběhne ke svým aktivitám. Je to naše malá „mazlinka“.

Také naše školička proděla změnu. Oblékla se do nového krásného kabátku, stará okna nahradila nová a jídelna se díky stavebním úpravám stala prostornější. V ložnici našlapujeme na novém měkounkém koberci, který barevně doladil celý prostor. V tomto roce nás čekají ještě další úpravy v prostoru ateliéru a kuchyně. Budeme mít nádhernou třídu. Za to vše velké díky paní ředitelce, jelikož sehnat finance na takovou investici a vést takovou rekonstrukci není nic jednoduchého. Nemohu opomenout obrovského nasazení Aleny Laurové, Moniky Havlové, Marcely Kačirkové a pana Skopového. Díky jim naše třídy 4. září uvítaly děti již v plné kráse.

Nyní prožíváme období před slavností sv. Michaela. Posilujeme odvalu, vyrábíme dřevěné meče, hrajeme „dračí“ hry, zpíváme a tančíme na Michaelské písni. Slavnost si prožijeme 3. října od 15:30 hodin na naší zahradě. Potom se dáme do úklidu naší zahrady, aby vše bylo dobře připravené na zimu. Připravíme stromy,

Mé poděkování rodičům za pomoc a úklid po rekonstrukci MŠ - p. J. Gažiové, p. E. Jírovcové, p. Š. Husinecké, p. M. Hruškové, p. B. Štěpánové, p. J. Kabičkové, p. L. Jerhotové, p. Š. Dupalové, p. E. Tobí, manželům Zákosteckým a manželům Petráňovým.

M. Hruškové za kopírování mandal a papíry, J. Gažiové za olejíček, E. Jírovcové za květiny, L. Jerhotové za mošt, papíry, vyčištění barelu, p. Kadlecovi za hodiny, p. Kuté za čtvrtky, voskovky, modelínu, lepidlo, p. Petráňové za skříňky a meloun, p. Badanovičové za nůžky, Monice za mandaly a míče.

Děkuji.

Příjemné prožití babího léta přeje

*teta Jana
(Jana Erhartová - třídní učitelka, MŠ)*

keře, květiny a naše bylinky k zaslouženému odpočinku, popřejeme skřítkům sladký spánek a budeme si ještě užívat barevného podzimu. Však sami víte, kolik úžasných věcí se z barevného listí dá vytvořit.

A kdo prožil narozeninovou slavnost?

Kristýnka Štěpánková	4. 8.	4 roky
Markétka Štěpánková	4. 8.	4 roky
Zuzanka Volfová	31. 8.	6 let
Jakoubek Voříšek	10. 9.	6 let

Narozeninovou slavnost chystáme:

Hynek Mareš	26. 9.	4 roky
Natálka Marková	9. 10.	3 roky
(už se na tebe Natálko těšíme)		
Lukášek Haderka	14. 10.	6 let

A nyní z „dospěláckého“ košíku. Díky všem rodičům za pomoc při přípravě a organizaci Michaelské slavnosti, p. Voříškové za hračky pro děti, p. Mohjové za ovoce na naše „kuchěni“, Paní Markové za nádhernou narozeninovou vílu (ráno jí slíbila a již druhý den těšila J. Voříška na jeho narozeninové slavnosti). Obrovskou radost nám udělali rodiče Victoroky Vápeníkové a Lukáška Haderky zakoupením sady jídelního nádobí a dvaceti náhradních hrnečků pro všechny děti. Broučkům z nového nádobí náramně chutná. Díky za tak velký dar!

A co popřát nakonec? Krásné a pohodové prožití „babího léta“ a hodně radosti z jedinečných barev nadcházejícího podzimu.

*Vaše tetka Majka
(Marie Fídrová - třídní učitelka, MŠ)*

Velké poděkování

Děkuji z celého srdce všem rodičům a přátelům žáků 1. C waldorfské třídy při ZŠ Hluboká nad Vltavou za velmi obětavou pomoc při přípravě prostor třídy a jejího vybavení pro výuku.

Zvláště si cením pomoci maminek i tátnků, kteří mají kromě prvňáčka ještě i další malé děti, a přesto si našli čas a přispěli též osobně k proteplení a zútulnění naší třídy. A mám velkou radost, že i díky velkorysým sponzorským darům se bude naše prostředí i materiální vybavení nadále zlepšovat. Vě-

řím, že pohoda a spokojenost všech žáků 1.C je pro rodiče tou největší odměnou a vynasnažím se, abych ji svou prací s dětmi nadále podporovala.

Miroslava Štandová
(třídní učitelka 1.C, ZŠ)

Září v 2.C aneb „Život sv. Ludmily a sv. Václava“

První školní týden pro naši třídu začal slavnostním přivítáním třídy 1.C v ZŠ Hluboká nad Vltavou. Písničkou o sv. Michaelovi jsme pozdravili všechny prvňáčky a také jejich třídní učitelku Miroslavu Štandovou a popřáli jim, aby v sobě našli hodně sil, odvahy a lásky k práci.

Po prázdninách jsme se těšili do naší třídy, která se díky obětavým rodičům nově zvelebila a upravila podle potřeb dětí a paní učitelky. Děti užasly nad nově rozzářenými žlutými zdmi,

názorné a představitost neboli „vnitřní vidění“, „vnitřní pozorování“ napomáhá rozvoji myšlení, aniž bychom museli sklouznout k nějaké intelektuálnosti.

voňavými a vypranými závěsy a čistotou nových lavic a židliček. Po-
dařilo se nám vytvořit ve třídě příjemné prostředí, o které rádi pečujeme a vážíme si jej.

Celý týden jsme potřebovali k tomu, aby každý mohl povyprávět o svých prázdninových zážitcích. Byla radost pozorovat žáky, jak se vzájemně poslouchají a zajímají se jeden o druhého. Již od prvního dne bylo zřejmé, jak velké očekávání toho, co jim druhý rok ve škole přinese a čím je překvapí, mezi dětmi vládne, a tak nebylo vůbec těžké zahájit první epochu kreslení forem. V tomto předmětu jsme se velkým obloukem nejprve vrátili do první třídy a vzpomněli si na svět stvořený z přímek a oblouků. Kolem 8. roku života se u dětí značně vyvíjí představitost

a tuto sílu nyní využíváme při kreslení forem. Ve druhé třídě pracujeme tedy se symetrií a učíme se zrcadlit jednoduché i složitější formy zleva doprava. Tento předmět lze považovat za oblast, ve které je vzdělávání velmi

svátnost a úctu k lidským osudům. Barevné a bohaté vylíčení osudu sv. Václava a jeho babičky Ludmily, které děti vede k vnímání proměn životní cesty patrona naší země, může dětem po-

Zaujala vás
waldorfská pedagogika?
Chcete se
dozvědět více?

Navštivte naše webové stránky
www.waldorfcz.cz
nebo nás kontaktujte na adrese
info@waldorfcz.cz,
případně na telefonních číslech
+420 605 286 389
+420 608 977 014

www.waldorfcz.cz

NAVŠTIVTE NÁS TAKÉ NA WEBU:

CHLĚB

Dokázali byste si představit život bez chleba? Tento základní pokrm provází člověka od nepaměti. Přitom chléb nevypadal a nechtunál vždy tak, jak ho známe dnes. Chlebem je nazývána potravina připravená z namletých či rozdrčených obilných zrn a vody. Chlebem v tomto širokém smyslu může tedy být i kaše, placky, pecny, atd. Dnes připravují různé národy svůj tradiční typ chleba - arabský chléb pitta, jihoamerické kukuřičné placky tortilly, židovský nekvašený chléb maces...

Vývoj chleba postupoval od rozemletých zrn obilí smíchaných s vodou, přes primitivní sušené, později pečené placky (na rozpálených kamenech), od nekvašeného chleba až k dnešnímu kynutému bochníku.

Co dělá chléb chlebem? Proč tento pokrm vzbuzuje úctu, vážnost a pokoru lidí na celém světě? Jaký význam má chléb pro člověka? Jaké tajemství skrývají obilná zrna? Zkusme popřemýšlet...

Dnešní průmyslově vyráběný chléb už není Chlebem, který znaly ještě naše babičky. Okusili jste někdy voňavý, doma upечený chléb? A zkusili jste domácí chléb upéct?

Pečení chleba není jen obyčejným kuchyňským rutinním postupem, je to do slova obřad. Protože chléb není jen mouka rozmíchaná s vodou a kváskem a upечená v troubě... Do chleba, který si doma v klidu a s láskou upечeme, je vloženo i rodinné teplo. Vímě, která prosytí náš byt či dům, má přitažlivé kouzlo, které přímo zázračně působí k vytvoření rodinné pohody...

Až se pustíte do příprav na pečení vašeho chleba, určitě vám budou chtít pomáhat děti... Dovolte jim to, prosím. Můžete si z toho udělat takový malý obřad. Pokud máte mlýnek, začněte mletím mouky. Obilná zrna či mouku můžeme chvíli promílat mezi prsty „mazlit se s ní a hladit“, vmíchat do chleba trochu lidského tepla a pohody, které nás v tu chvíli naplní. Můžeme přitom myslet na to, kolik práce a úsilí stálo než se mouka dostala k nám na stůl, kolik slůvka je uloženo ve zlatých obilných zrnech... Když smíšme mouku s vodou a kváskem, můžeme z těsta oddělit část pro každé dítě a hníst pak celá rodina... a na konci opět spojit v jedno velké těsto a vytvářovat bochník... U všech činností si můžeme zpívat.

Příprava chleba je spojením tvořivého ducha přírody a člověka. Už naši předkové považovali kuchyň za oltář domu, protože dobře věděli, že kucharka vkládá do jídla svoji vlastní energii. Tato jemná nehmátatelná energie se pak přenáší i na strážníky. Může tedy ovlivňovat nejen tělesné pocity a zdraví našich strážníků, ale i psychické rozpoložení a duševní zdraví. Jídlo připravené ve spěchu může vyvolat chaotické myšlení a chování. Je také jedním

... pokračování na straně 5

moci k uvědomění důležitosti vydání se na jejich osudovou cestu, na které se mohou zdokonalovat a s vlastní vůlí a vírou mohou dosáhnout vlastní proměny. Největší odměnou mi je pohled na děti, které při vyprávění všemi smysly prožívají radost ze života, lásku k bližnímu, ale i nespravedlnost osudu a těžké životní zkoušky. Tím bych ráda navázala na slova paní Anežky Janátové, že živé slovo nelze nikdy nahradit žádným sebelepším technickým přístrojem.

Kateřina Kozlová
(třídní učitelka 2.C, ZŠ)

Poděkování: Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ambrožové, Dvořákové, Fukové, Konířové, Suré, Štrachové a Volavkové za

úpravy ve třídě. Poděkování patří i neúnavnému panu školníkovi Jiřímu Karvánkovi, který splní každé naše přání. Rodině Dvořáku a Kalčíků děkuji za finanční dary.

Jak občanské sdružení W collegium pracovalo od června do září?

Činnost členů o.s. W collegium v uplynulém letním čase byla zaměřena především těmito směry: **Jednání s úřady (Statutární město České Budějovice, Krajský úřad Jihočeského kraje), příprava písemnosti, založení společnosti „Základní škola waldorfská České Budějovice o.p.s.“ a další vzdělávání v oblasti waldorfské pedagogiky.**

Stěžejní byla jednání s představiteli Statutárního města České Budějovice o vzniku waldorfské základní školy. Červnové zasedání Rady města vydalo usnesení, ve kterém vzalo na vědomí projekt „Základní škola waldorfská České Budějovice o.p.s.“ a též petici za zřízení waldorfské školy v Českých Budějovicích. Zároveň Rada schválila záměr poskytnutí vhodného objektu, který vyhovuje potřebám pro provoz školy buď v ZŠ Oskara Nedbala - odloučené pracoviště E. Destinové nebo v ZŠ J. Š.Baara - odloučené pracoviště v Nové ulici.

13. 7. došlo k registraci obecně prospěšné společnosti „Základní škola waldorfská České Budějovice o.p.s.“. Zástupci o. s. jednali dále v červenci a srpnu s náměstkyní I. Popelovou, primátorem J. Thomou a náměstkem R. Vodičkou. Z jednání vyplynulo, že o nám dříve nabízené objekty má již dávno zájem Jihočeská univerzita a má je též již přislíbeny. O.p.s. přesto podala na srpnové zasedání Rady města dvě žádosti: Žádost o souhlas se zřízením školy na území města a Žádost o poskytnutí vhodného objektu pro realizaci projektu. Rada projednala obě žádosti, první podpořila, druhou zamítla. V září proběhla další dvě důležitá jednání, první s představiteli města Hluboká nad Vltavou, druhé s náměstkem R. Vodičkou a primátorem J. Thomou. Aktuální situace je taková, že město České Budějovice se ještě úplně nevzdalo možnosti, že se najde vhodný

objekt pro existenci waldorfské školy a představitelé města Hluboká nad Vltavou byli vstřícní k hledání řešení na Hluboké, jestliže by waldorfská škola v ČB nemohla vzniknout (= nenašel by se žádný prostor).

Jednání na Krajském úřadě byla zaměřena především na formální náležitosti Žádosti o zápis nového školského subjektu, tedy waldorfské školy, do Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT, která se musí podat do 30. 9. 2007.

Členové o. s. se též aktivně účastnili vzdělávacích seminářů, které probíhaly o prázdninách: letní seminář v Pardubicích pro učitele waldorfských základních škol a další zájemce, seminář pro učitelky waldorfských MŠ v Semilech a pokračovací seminář v Písku.

Radka Konířová

!!! VÝZVA !!!

Pro značné vytížení a také vyčerpanost stávajících redaktorů hledáme nové nadšence, kteří by nám pomohli a nenechali „dozvonic“ tento, již zaběhnutý, zpravodaj.

PROČ ... ?

Ve waldorfské pedagogice jsou pro hru i pracovní činnosti dětí jednoznačně preferovány přírodní materiály, převážně dřevo, vlna, textilie a včelí vosk. Jsou to materiály jednoduché, čisté a příjemné na dotek. Na rozdíl od předmětů ze syntetických materiálů neobsahují toxické látky, jejichž výskyt nemají úplně pod kontrolou někdy ani renomovaní výrobci hraček (viz. např. nedávná kauza se stažením doplňků k panence Barbie pro zjištěný obsah zdraví škodlivých látek).

Otázka devátá

Proč děti pracují s přírodními materiály?

Práce s přírodními materiály oslovuje dětské smysly, především hmat. Dítě zjišťuje, že věc ze dřeva je velice těžká, že hedvábný šátek je lehoučký a vlaje, vosk tvárný. Ručně šité panenky nemají žádné dospělé rysy, jsou měkké a baculaté, s něžným obličejem. Díky své jednoduchosti tyto hračky nechávají dostatečný prostor pro dotvoření a oživení v dětské fantazii. V každé hře se mohou proměňovat - např. šátky děti používají pro převlečení za víly a princezny, vážou do nich panenky jako do zavinovačky nebo si z nich vytvoří třeba řeku.

Ve waldorfské školce mají děti na terase malý ponk, u kterého pracují se dřevem. To může být časově opracované nebo si ho děti samy opracovávají a pak z něj vyrábí například vlastní chodítka nebo lodičky. Výroba takové lodičky je práce na několik týdnů - nejprve loupou kůru, pak ji opracovávají do žádaného tvaru, připojují stěžeň, na který ušijí barevnou plachtu. Přitom se učí trpělivosti a posilují svou schopnost dokončit započatého díla.

Mezi pravidelné činnosti ve waldorfské školce i škole, které zdokonalují jemnou motoriku a trénují vůli, patří modelování ze včelího vosku. Děti musí nejprve ve svých rukách vosk zahřát tak, aby z něj potom mohly tvořit zvířátka, postavy, věci. Teploto, které děti vloží do vosku, se jim potom při modelování vrací v jeho měkčnosti a poddajnosti. Mezi běžné činnosti rovněž patří práce s papírem. Díky ní se děti učí přesnosti při skládání (týká se to hlavně předškolních dětí a školáků). Děti poznávají hmatem, že některý papír je hrubý, jiný naopak jemný a lehký, s některým musí zacházet opatrněji, jinak ho hned zničí, u jiného je potřeba vynaložit trochu síly, aby vytvořily to, co právě chtějí.

V první třídě si děti v ručních pracech samy vyrábějí dřevěné jehlice a na nich si pak

pletou obal na flétnu. Pletou pokud možno ze 100% vlněné příze, v prvním roce pouze hladce. Naučí se, že pokud příliš oka utahují, plete se jim špatně, pokud je utahují málo, upletená část špatně drží tvar. I tady je ve hře hlavně jemná motorika a trpělivost. Začátek bývá náročný a trvá i několik týdnů, než si děti správnou techniku osvojí. Učitel respektuje individuální tempo a umožňuje dítěti pracovat jeho vlastním rytmem. Toto usnadňuje skutečnost, že při ručních pracích pomáhají ve třídě také babičky, maminky a tety (průměrně 2 - 3 každou hodinu). S dostatečnou podporou může dítě prožít a naučit se, že má sílu překonat počáteční neúspěch a zvládnout i těžký úkol.

Zcela ojediněle jsou výrobky z přírodních materiálů, které pak děti prodávají na jarmarku. Fantazii se meze nekladou - děti šijí skřítky z filcu, skládají průsvity na okna, pracují s keramickou hlínou, navlékají řetězy z filcu a těstovin, tvoří dle své fantazie drobné ozdůbky na vánoční stromček (přitom využívají i přírodního - šištičky, skořápky od ořechů apod.). Jejich výrobky tady získávají hmatatelný užitek - z jarmarečního výtežku se pořizuje mimo jiné drobné vybavení tříd a odměna dětem (např. výlet, návštěva cukrárny na Den dětí).

Naším společným cílem ve školce a škole je, aby se děti mohly seznámit s různými materiály, aby pocítily rozdíly mezi přirozenými (tedy přírodními) materiály a těmi, které jsou syntetické. Učíme je tak nejen vztahu k přírodě, ale i k sobě samým. Učíme je vážit si lidské práce, kterou ony samy mohou zakusit.

Jana Gažiová, Kateřina Dvořáková

Příští téma:

Proč jsou ve třídách roční stolky?

z důvodů dnešních problémů naší civilizace, že přijímané pokrmy jsou většinou velmi podřadné úrovně, umrtvené bez jakýchkoli vitálních formujících sil...

U nás doma se pečení chleba stalo již nedílnou součástí našeho kulinařského života. Pokud máte i vy chuť si upéct svůj domácí chléb, na následujících řádcích můžete čerpat inspiraci.

V naší rodině vede, na práci a čas sice zdoluhavější, ale o to zdravější, chutnější a trvanlivější přírodní kváskový žitno-pšeničný chléb.

1. krok - příprava kvásku

To, že je chléb porézní, zajišťuje oxid uhličitý, který je produktem metabolismu kvasinek. Kvasinky lze do těsta buď přidat (droždí) nebo využít samovolného kvašení mikroorganismů, obsažených ve vnitřní slupce obilného zrna a ve vzduchu. Pokud necháme po dobu cca 4 dnů při pokojové teplotě odpočívat celozrnnou žitnou mouku smísenou s vodou, začnou se ve hmotě samovolně množit kvasinky.

Jak na to?

1. den - založení kvásku: do cca litrové nádoby dejte 60 g žitné celozrnné mouky a tolik vlažné vody, aby po řádném zamíchání vznikla hmota kašovitě konzistence, ale ne moc řídká. Na sklenici dáme propíchanou potravinářskou fólií a postavíme na teplé místo (ideální je 25 - 30 °C).

2. den - 1. krmení kvásku: těstíčko promícháme a ochutnáme. Pokud je nakyslé, přidáme opět cca 60 g žitné celozrnné mouky a vodu, opět řádně promícháme, přikryjeme a dáme na teplé místo. U vznikajícího kvásku sledujeme barvu - neměla by se měnit; konzistenci - v těstě by se měly začít tvořit bublinky a tím by mělo zvětšovat svůj objem. Zpočátku budou bublinky málo zřetelné, později větší. Dále sledujeme chuť - měla by být kyselá a vůni - měla by být výrazná a příjemná (ne acetonová).

3. den - 2. krmení kvásku: těstíčko promícháme. Přidáme opět cca 60 g žitné celozrnné mouky a vodu, opět řádně promícháme, přikryjeme a dáme na teplé místo.

4. den - pečeme: měli bychom mít hotový kvásek - hodně kyselý. Vznikly v něm ty správné bakterie, které jsou zodpovědné za přítomné kyseliny. V momentě, kdy už bakterie zpracovaly veškerou mouku, začne se objem kvásku zmenšovat - bakterie jsou „hladové“ a přestaly produkovat oxid uhličitý. V této fázi buď pečeme chleba nebo můžeme kvásek nakrmit a počkat ještě 1 - 2 dny. Předtím, než použijeme kvásek do chleba, z něj ubereme cca ¼ (2 vrchovaté velké lžice) do skleničky, kterou uzavřeme a uchováme v lednici. Tak máme založený kvásek, který budeme pro další pečení jen množit - tzv. „vést“.

... pokračování na straně 8

KALENDÁRIUM SVÁTKŮ A AKCÍ

ŘÍJEN - PROSINEC

+ úterý 16. 10. 2007 - Rodičovské schůzky 1.C a 2.C ZŠ Hluboká nad Vltavou (čas bude upřesněn)

+ středa 17. 10. 2007 v 19:00 hodin - Rodičovská schůzka v MŠ Nerudova (třída Skřítků)

+ středa 21. 11. 2007 v 19:00 hodin - MŠ Nerudova - Přednáška PhDr. Anežky Janátové - „Dětská duše v těžké době“ - pokračování (v průběhu odpoledne - individuální konzultace s objednanými rodiči) - info u M. Kubínové - GSM: 608 977 014)

+ středa 12. 12. 2007 v 19:00 hodin - MŠ Nerudova - Přednáška PhDr. Anežky Janátové - „Dětská duše v těžké době“ - pokračování (v průběhu odpoledne - individuální konzultace s objednanými rodiči) - info u M. Kubínové - GSM: 608 977 014)

+ další akce budou upřesněny - sledujte webové stránky <http://www.waldorfcz.cz>

Svátek sv. Michaela a sv. Václava

Proč vůbec slavíme svátky? Slavení svátků není jen přežitkem nebo pozůstatkem z minulosti, i když jsou tak většinou chápány a slaveny. Jsou to naopak obrazy naprosto reálných událostí, které se odehrávají uvnitř naší duše. Uvádějí nás do určité nálady a jsou zdrojem bohatých vnitřních zážitků. Úkolem nás rodičů je zprostředkovat dětem vnitřní prožitek svátků a slavnosti v průběhu celého roku. Vytvořit atmosféru k takovému prožitku a tím připravit pokrm k nasycení jejich i našich duší. Prožívání svátků má svůj hluboký smysl. Vnější dění je zde obrazem dění vnitřního. Svátky nás postupně provedou proměnou lidské duše. Pokud umožníme svým dětem přijímat do sebe pravdivé obrazy - v přírodě, v pohádkách, v prožívání ročního rytmu či v našem pravdivém každodenním konání, pak se jejich duše radostně rozezní a s těmito obrazy rezonují.

28. září slavíme svátek sv. Václava a den poté svátek sv. Michaela.

Co se děje venku?

Příroda prožívá euforii zrání a zaměstává zcela smysly i ruce člověka. Slunce, které nás štědře zahrnovalo svými teplými paprsky, darovalo svou sílu plodům a semenům. Tam zůstane zakletá přes celé zimní období. Člověk se v této podzimní době začíná stahovat do sebe, do svého nitra. Celá atmosféra tohoto období nabádá k hledání vnitřních hodnot.

A jak se slaví ve školce?

Na svátek sv. Václava se pečou chléb.

Na svatého Václava,
úroda nám dozrává,
Václav, to byl hodný král,
úrodu nám požehnal,
aby se obilí nezkažilo,
aby nám víno nekzvasilo.

Děti si nejprve na ručním mlýnku umezlou mouku, ze které pak pečou společně s paní učitelkou svůj první voňavý chléb - symbolika dozrálých zrnků, ze kterých lze vyrobit mouku na skutečné pečení, dává dětem možnost zcela reálného prožitku skrytých hodnot. Na sv. Michaela děti procházejí s mečem dračí stezkou pokrytou zlatými kamínky a jdou si do dračí sluje pro jablíčko. Dětem se dostává obraz, že pokud v sobě naleznou vůli a odhodlání vypravit se na cestu a postavit se drakovi, budou za svou odvahu odměněny jablkem poznání.

Svatý Václav

(životopis najdete ve Zvonku 4/5, 2006)

Se svátkem sv. Václava se pojí díkyvdání za sklizenou úrodu. Odkaz minulosti přidává možnost zamyslet se nad ušlechtilostí vyjímečné postavy našich dějin. Rytířské ctnosti a pevnost víry učinily ze svatého Václava patrona naší země a spolumojovníka Michaelova - nejuctívanějšího ze čtyř archandělů a strážce nebeské brány, jehož svátek slavíme hned po Václavovi. Také on je od pradávna zobrazován jako rytíř pokořující zlo představované drakem.

Kníže Václav byl prvním evropským panovníkem, který křesťansky opravdu žil

a vládnul. Choval se ke svému národu jako pastýř ke svým ovečkám. Kráčel duchovně i lidsky v čele svého národa a stal se jeho morálním ideálem. Ve světě není žádného tak silně vyznařujícího symbolu jakým je čistý rytíř svatý Václav. Každý symbol vyznařuje, ovlivňuje podvědomí člověka, rozkmitává v člověku ty duchovní energie, které symbolizuje.

Slavná úcta k památce svatého Václava nejlépe svědčila o tom, čím byl pro náš národ. Knížata a čeští králové dávali jeho obraz vyrážet na mince a rýt na pečeti. Kdykoli na českou zemi doléhaly těžké doby, vždy povznášeli svou mysl k památce svatého Václava.

Svatý Václave
Vévodo České země, kníže náš!
Pros za nás Boha,
Svatého ducha!
Kryste eleison!

Pomoci my tvé žádáme,
smiluj se nad námi,
uťeš smutné, odžeň vše zlé,
svatý Václave,
Kyrie eleison!

Ty jsi dědic České země,
Rozpomeň se na své plémě,
Nedej zahynouti
Nám ni budoucím,
Svatý Václave!
Kyrie eleison!

Od 10. století je kníže Václav uctíván jako světec, nejprve v Čechách, později i v sousedních zemích. Jeho život a mučednická smrt jsou zpracovány v mnoha legendách. Již v 10. století vznikají „První staroslověnská legenda“, latinsky psané „Crescende fide“, „Gumpoldova legenda“ a zřejmě i „legenda tzv. Kristiána“.

Od druhé poloviny 11. století má svatováclavský kult klíčové postavení v ideologii české státnosti - svatý Václav je chápán jako nebeský vládce a ochránce českého státu, čeští panovníci jsou jen jeho dočasní zástupci.

Od dob Karla IV. se symbolem českého státu stává svatováclavská koruna, již jsou podřízeny jednotlivé země koruny české.

Ve středověku je chorál „Svatý Václave, vévodo české země“ hymnou českých zemí.

OZNÁMENÍ

W collegium má nově založený účet č. 217093615/0300 - vaše příspěvky a peníze z jarmarků jdou na potřeby jednotlivých tříd ve školce a škole, na kampaně před zápisy, na přednášky a jiné akce.

INZERCE

Zájemci o biobrambory pište prosím požadavky na počet pytlů (1pytel/25kg) do tabulek (ve školce na nástěnce, ve škole - zasílejte Vaše požadavky e-mailem na jirovcova@centrum.cz). 1kg za cca 9,- Kč z biofarmy Hoštice, resp. 13 - 17,- Kč z biofarmy Sasov + doprava (do 3000,- Kč dle místa odběru). K odběru budou během měsíce října. Upřesňující informace budeme zasílat e-mailem (pro školu) nebo budou vyvěšeny na nástěnkách (pro školku).

Nový a blízký zdroj biopotravin a dalšího najdete na webových stránkách Stáni Jančíkové - <http://www.bioweb.cz/>

Svatováclavský kult je pak velice silný ještě v dobách baroka a za národního obrození - svatý Václav je řazen k hlavním patronům českých zemí.

Část jeho ostatků je uložena na Pražském hradě v katedrále sv. Víta. Lebka bývá při slavnostních příležitostech vystavována. Podle nařízení Karla IV. měla na ní spočívat v době mimo korunovační ceremonii tzv. svatováclavská koruna českých králů, kterou Karel symbolicky českému světcu věnoval. Král se tak přihlásil ke svým přemyslovským předkům, kteří již na sklonku 10. století chápali Václava jako patrona rodu a české země a od sklonku 11. století jej pak považovali za věčného knížete české země.

Svatováclavský cyklus je také vyobrazen ve Velké věži hradu Karlštejna na stěnách přístupového schodiště do Kaple sv. Kříže. Z doby Karlovy pochází také známý votivní obraz druhého pražského arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi, na němž byli vyobrazeni patroni české země a kde sv. Václav zaujímá výjimečné postavení. Známa je Myslbekova jezdecká socha sv. Václava na Václavském náměstí v Praze, jejíž masa spočívá pouze na dvou bodech - přední levé noze a zadní pravé noze Václava koně. Václav je symbolem české státnosti a patronem České země. Na podstavci je napsáno: „Svatý Václave, vévodo české země, kníže náš, nedej zahynouti nám ni budoucím.“

Svatý Michael

29. září je dnem zjevení Michaela v italském Garganu ve 4. stol. po Kristu.

Michaelské svátky souvisí se svobodou a vnitřní silou - vůlí člověka. Člověk sestoupil z duchovních světů, aby se individualizoval a získal svobodu k činům a k rozhodování. Přestává být veden a získává poznání, „váží“ v sobě, co je dobré a zlé.

Michael je odpradáva správcem světových myšlenek bohů. Právě podzimní michaelské období je nejvhodnější doba k přijímání síly - myšlenek proudících z duchovní sféry. A je to právě Michael, který dává lidskému myšlení sílu, se kterou se pak může spojovat se světovými myšlenkami. Kosmickým obrazem toho dění jsou roje meteoritů, padajících v srpnu k zemi. Meteority snášejí do zemské atmosféry kosmické železo, ze kterého bere člověk svoji sílu. V srpnu získáváme sílu a moc, abychom čelili blížícím se zářivým zkouškám... Vše se připravuje k boji... chystá se náš vnitřní boj...

Člověk duchovně dýchá v denních, ročních a životních rytmech. V nich se jakoby nadechuje a vydechuje své vědomí. V létě člověk vydechl. Vědomí je napovrch a vnitřní prostor je vyprázdněný. Je to, jako kdybychom odjeli v létě mimo náš domov.

Dům zůstal prázdný. Temné nebezpečné síly mají tendenci zaplnit náš vyprázdněný prostor.

Proto s nadcházejícím podzimem nastává čas zkoušek. Začíná nádech, vědomí se vrací zpět do nitra a nastává konfrontace - boj světlých a tmavých sil v nás (tento

obraz vystihují pohádky, např. O zlé koze, O červené Karkulce - vlk využívá nedostatečné bdělosti babičky, polyká ji a nastěhuje se do její postele, O neposlušných kůzlátkách - kůzlátka zase vpouští vlka, O Smolíčkovi, O budulínkovi, atd.) Tento boj se neodehrává vně, ale uvnitř, v našich duších. Michaelský boj svádíme denně ve svém nitru. Je to boj mezi jasným vědomím a temným nevědomím.

V michaelské době můžeme také pozorovat obraz boje světla a tmy

i na nebi - zemi osvětluje podzimně rudá záře červánků, noc požírá den...

(více ve Zvonku 4/5, 2006)

III. ADVENTNÍ JARMARK

Pravděpodobně v sobotu 8. prosince 2007 od 10:00 - 14:00 hodin se bude v MŠ Nerudova konat již 3. adventní jarmark.

Protože mezi nás přišli noví rodiče a nadšenci waldorfské pedagogiky, ráda bych vás informovala o tom co vás vlastně čeká?

Prodávají se zde především ručně vyráběné hračky (šité panenky, skřítkové, mičky, zvířátka z přírodních materiálů, filcované výrobky, batikované ubrusy, pletené oblečení), ozdoby, oblečení z ovčí vlny, knihy, přírodní kosmetika, stříhy na ručně šité panenky a jiné drobnůstky (přáníčka, průsvity na okna), které s láskou a obrovskou péčí vyrábějí rodiče a děti ve svých školkových a školních třídách či v družině. Součástí jarmarku jsou i tvořivé dílničky pro děti - např. zdobení perníčků, výroba svíček z včelího vosku, výroba sypaných prání, práce s ovčí vlnou... Výtěžek celé akce je pak věnován na nákup potřebných věcí do školky či školy, na zajištění přednášek pro rodiče, na výlety dětí a jiné.

Hlavním smyslem celé akce je, že se všichni společně s přáteli zase jednou po roce v klidu sejdeme a nadechneme v tolik pro nás uspěchané předvánoční době, popovídáme si, pojíme, popijeme, atd. Také je to jedinečná příležitost pro další zájemce setkat se s vyučujícími ve škole i ve školce (informativní stánek), s ostatními rodiči a seznámit se s prostředím školky. Také se zde můžete nechat inspirovat k vlastní tvůrčí práci. Zároveň se jarmark stává krokem k tomu, aby se waldorfská pedagogika a také dění ve školce a škole přiblížily co nejširší veřejnosti.

Času však už není mnoho, proto vás všechny, kdo chcete čimkoli přispět, prosím - vymýšlejte, tvořte - z papíru, látek, vlny... a hlavně dejte mi věs vědět - kdo, co a kolik. Na šicím kroužku jsme si už rozdělily práci a materiál na ruční práce, kdo však má ještě zájem, necht' se též ozve na níže uvedených kontaktech.

Co se týká průběhu akce?

Podobně jako v loňském roce budou rodiče školních tříd 1. a 2. C zajišťovat především občerstvení (vlastní výroba - cukroví, slané pečivo, chlebičky, klobásky, bramboráky, pítí - a vlastní obsluha na jarmarku - přemýšlejte, kdo byste čím mohli přispět a pište, či volejte), rodiče školkových dětí budou mít na starosti především organizaci, prodej výrobků, atd.

!!! Hledáme pár šikovných tatínků, kteří by měli na starosti venkovní dílničku s včelím voskem - děti si budou máčením knotu do horkého vosku a následným ochlazením vyrábět svíce. !!!

Průběžné informace o termínech šití ve školce či jinde, o vlastní organizaci a o postupu příprav vám budu rozesílat e-mailem, event. sledujte info na nástěnkách ve školce.

Kontakt:
mobil: 606 286 687
E-mail: jirovcova@centrum.cz

Eva Jirovcová, organizátorka

2. krok - pečení chleba viz recept

3. krok - před dalším pečením: vedení kvásku

Postup: Večer vyndám kvásek z lednice, nechám otevřený cca 1/2 hodiny odpočinout, dám jej do větší nádoby, přidám cca 60 - 70 g žitné celozrnné mouky a vlažnou vodu, řádně promíchám, přikryji a nechám stát v kuchyni na lince. Ráno, když začne kvásek klesat, promíchám, přidám opět 60 - 70 g žitné celozrnné mouky a vodu, řádně promíchám, přikryji a nechám stát v kuchyni. Potom večer, kdy kvásek začne opět klesat, opět přidám stejné množství mouky a vodu, promíchám, přikryji a nechám stát na chodbě v chladnu (cca 16 - 18 °C). Ráno odeberu 2 lžice do lednice a zbytek použiji do těsta.

Teploty i časy není nutné úzkostlivě sledovat. Důležité je to, aby kvásek vždy vyběhnul nahoru a pak začal klesat a byl hodně kyselý. Přitom příjemně voní. Také vám kolem něj budou létat octomilky.

Přeji hodně odvahy a úspěchů.

I když váš první chléb nebude úplně dokonalý, bude určitě pro vaše zdraví prospěšnější než ten z obchodu.

Eva Jírovcová

A jak slavit podzim s dětmi?

Podzimní krása napomáhá k tomu, abychom my i děti měli radost a vděčnost z toho, co všechno kolem nás vyrostlo. Můžeme sbírat různé dary přírody - listy, kaštiny, zeleninu, ovoce. Z nich pak můžeme vytvořit na ročním stolečku hezkou dekoraci. Také si

Jak si vyzdobit roční stoleček v tomto období?

Na podzim zde budou převládat barvy oranžová, červená, hnědá. Svě místo tu najdou všemožné plody z procházek - kaštiny, žaludy, mech, ořechy, ovoce, dýně, barevné listy a výrobky z nich - postavičky (na sv. Michaela např. vyrobený drak), pavouček předoucí si pavučinu, ježek. Také sem patří Matička Země spolu se semínky - květináky, které se chystají ke spánku. Anebo skřítkové - např. z ovčí vlny a filcu, kteří pomáhají uklízet semínka před zimou. Popusťte uzdu fantazii...

Přeji vám hodně radosti z tvoření.

Eva Jírovcová

můžeme třeba pozvat hosty a společně upéct chléb nebo housky a během pečení si vyprávět. Zahrát si třeba divadlo, vyrobit meč, atd. Také pěstování odvahy by nemělo chybět. Dítě se má cvičit, kde je jeho hranice, můžeme hrát různé hry, podporující odvalu nebo říkat básničky či zpívat písničky, které cvičí dítě v pocitu sebeuvědomění. U malých dětí nevládně jazyk, ale obrazy.

Podzim není smutná doba. Člověk, který ho jako dítě má možnost prožít bohatším způsobem, je pak připraven na život, který není jen radostný.

Zdroj: Věnečky - Podzim 1 a 2, Veselé chvíle v životě lidu českého - Č. Zibrť, Člověk a výchova 2001/3-4, Okruh a střed 2004/4, internet

A pro všechny také něco praktického ...

KVÁSKOVÝ PŘÍRODNÍ CHLÉB (popis výroby kvásku na str. 4, 5 a 8)

- 210 g žitné celozrnné mouky
- cca 350 g kvásku z žitné celozrnné mouky
- 200 g polohrubé pšeničné mouky
- 100 g špaldové hrubé celozrnné mouky
- dle chuti koření - po 1 čajové lžičce - sůl, kmín, koriandr
- hrst směsi slunečnicových, dýňových a lněných semínek
- 2 lžice kvalitního olivového oleje
- cca 350 ml vody

Smíchejte všechny ingredience v tužší těsto, rozdělte do 2 nerez forem (možné vymazat, není však nutné) a nechte při pokojové teplotě kynout cca 4 - 6 hodin - těsto by mělo zdvojnásobit objem. Pečte při 220°C - 15 minut, poté při 180°C cca 45 - 60 minut. Pak nechte cca 10 minut ve formě dojít, vyklopte a počkejte až chléb dokonale vychladne. Dobrou chuť.

Zvonek

Ročník 2 (2007), Číslo 7/8

Redakce:

Eva Jírovcová, Petra Klee, Radim Jírovec

Grafika a sazba:

Radim Jírovec

Adresa:

Waldorfské třídy při MŠ Nerudova
Nerudova 53
370 04 České Budějovice

E-mail:

zvonek@waldorfcz.cz

Kontakt:

Eva Jírovcová (+420 606 286 687)
Petra Klee (+420 774 121 217)

Internet:

<http://www.waldorfcz.cz>
(zde najdete zpravodaj v barevném provedení, v PDF formátu)

Použité zdroje

(pokud není uvedeno jinak):

Foto, obrázky - Jana Ethartová, Radim Jírovec, internet

NEPRODEJNÉ